

Oponentský posudek bakalářské práce Daniely Kožurikové ***Přechylování nových názvů profesí***

Práce D. Kožurikové je věnována zkoumání toho, jaká nová přechylená označení profesí se objevují v současné češtině. Východiskem jsou autorce názvy profesí uvedené ve slovnících *Nová slova v češtině 1 a 2* a v článku L. Mrovčové z r. 2009. U názvů excerpovaných z těchto zdrojů, resp. jejich přechylených forem, autorka sleduje a komentuje výskyty v korpusu SYN 2010 a v databázi Neomat.

Odborná literatura k tématu práce je vhodně vybrána. Je však trochu škoda, že autorka rezignovala na alespoň stručné pojednání z hlediska genderové lingvistiky a také z hlediska kognitivní lingvistiky (třeba se těmito úhly pohledu bude zabývat při jiné příležitosti). Užitečná by též mohla být práce Jany Schwarz: *Die Kategorie der Wieblichkeit im Tsechischen*. Praha 1999. Práce s odbornou literaturou odpovídá požadavkům na bakalářské práce, i když v některých pasážích by bylo vhodné doplnit odkazy častěji (např. v kap. 3.6) a někdy není úplně zřejmé, k jak rozsáhlé části textu se odkaz vztahuje (týká se zejména odkazů umístěných na konci parafrázovaných pasáží, u nichž někdy není zřejmé, kde přebíraná část začíná). Na s. 11 chybí údaje u práce S. Čmejkové a v seznamu literatury chybí klíčové práce *Nová slova v češtině 1 a 2*.

Výklad v teoretické části je vhodně uspořádán a srozumitelně podán. Za problematické pokládám užití formulace *běžný jazyk* v kap. 3.3, neboť kapitola pojednává o užívání maskulin a feminin v několika typech komunikačních situací. Také formulace *pojmenování žen* (např. v názvech kapitol 3.4 či 3.5) není příliš přesná. U zpodstatněných adjektiv (s. 19) není určující jméno jediným možným indikátorem rodu, rod jména lze určit i na základě dalších případů shody, např. některých slovesných tvarů, je-li jméno v podmětu.

Praktická část práce je zpracována systematicky a pečlivě. Výsledky analýzy zkoumaného materiálu jsou rozhodně zajímavé, a to nejen rozmanitostí zachycených názvů, ale též tím, v kterých slovnících či databázích se daná pojmenování objevují či neobjevují. Kladně hodnotím též autorčino rozhodnutí komentovat u výsledků korpusových i to, v jakých typech textů byly příslušné výrazy užity. Pokud jde o analyzovaný materiál, mám pochybnosti o zařazení slov *aerobička* (např. s. 12; domnívám se, že *aerobik* nelze označit muže určité profese) a *rosnička* (např. s. 27). U slov *baby-sitter* a *aupair* (a jejich variant) by bylo vhodné specifikovat, jakého rodu byly nalezené doklady v jednotlivých zdrojích.

Pokud jde o celkovou koncepci práce, lze pozorovat jistý nesoulad mezi názvem a jádrem práce: název práce, úvodní část a občas i další výklady zmiňují, že přechylování se týká tvoření rodových protějšků, tj. mužských i ženských podob, ale práce sama se soustřeďuje prakticky pouze na ženské podoby nových profesí. Jinak je práce vhodně strukturována, občas se objevují formulační nedostatky, popř. by bylo vhodné uvádět informace v jiném pořadí (srov. např. třetí odstavec na s. 7). Pravopisné nedostatky jsou ojedinělé. Z hlediska ohledu na čtenáře bych pokládala za vstřícnější uvádět číselné údaje v praktické části číslicemi, popř. je zpracovat do tabulek.

Autorka odkazuje v úvodu na svou práci Konkurence slovotvorných sufixů při přechylování názvů profesí z r. 2012 (uloženo v SIS FFUK, cit. 7-8-2014); vzhledem k příbuznosti témat je pochopitelné, že se obě práce v některých bodech stýkají, posuzovaná bakalářská práce je však dostatečně nová a dle mého názoru z tohoto hlediska v pořádku.

Práce rozhodně splňuje požadavky kladené na práce bakalářské, doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře až výborně podle výsledku obhajoby.

doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.